

*Pamięci Profesora Kazimierza Rycia,
wybitnego ekonomisty, naukowca i dydaktyka,
oddanego współtwórcy Wydziału Zarządzania
Uniwersytetu Warszawskiego
oraz pomysłodawcy
Centrum Zarządzania w Ochronie Zdrowia,
Człowieka życzliwego, inspirującego i wspierającego*

Sylwetka Profesora

Kazimierz Ryc urodził się 28 października 1935 roku we wsi Śledzianów, w województwie podlaskim. W latach 1944–1949 uczęszczał do szkoły podstawowej w rodzinnej wsi (siedem klas ukończył w ciągu pięciu lat, nadrobiąc zaległości w nauce z lat wojny – stąd, jak sam żartobliwie przyznawał, miał pewne luki w wykształceniu). Liceum Ogólnokształcące w Drohiczynie nad Bugiem ukończył w roku 1953.

Jako najlepszy uczeń w klasach maturalnych otrzymał dyplom przodownika nauki, co wtedy otwierało drogę na studia bez egzaminu wstępnego. Wybrał Wydział Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. Kiedy jednak pojawiła się oferta lepszych warunków studiowania (stypendium oraz miejsce w domu studenckim) na tworzonym jesienią 1953 roku Wydziale Ekonomii, zdecydował się na ten właśnie kierunek studiów.

Jeszcze w czasie studiów prowadził ćwiczenia z ekonomii na Politechnice Warszawskiej, w charakterze zastępcy asystenta (tak nazywano wtedy tego studenta, który uczył kolegów, nierzadko starszych od siebie). Za dobre wyniki na studiach pobierał stypendium naukowe. Pięcioletnie studia ukończył w terminie, tj. w czerwcu 1958 roku i zaraz, od nowego roku akademickiego, został zatrudniony na Wydziale Ekonomii jako asystent w Katedrze Ekonomii Politycznej, kierowanej przez sławę polskich ekonomistów – Profesora Oskara Langego. Pracę magisterską nt. możliwości wyznaczania i wykorzystania stopy procentowej w gospodarce socjalistycznej napisał w ramach seminarium wspomnianej katedry, pod bezpośrednim kierownictwem Profesora Henryka Fiszla.

Pierwszy wyjazd Kazimierza Rycia za granicę przypadł na wrzesień 1957 roku i był zarazem pierwszym po polskim Październiku masowym wyjazdem studentów na Zachód. Wraz z kolegami wybrał się do Francji na winobranie. Rok później odbył praktykę studencką w Jugosławii, organizowaną przez AIESEC. Wziął też udział w seminarium AIESEC w Lublanie jako współorganizator wymiany praktyk studenckich.

Wkrótce po podjęciu przez niego pracy w Katedrze Ekonomii Politycznej, nastąpił jej podział na Katedrę Ekonomii I, którą kierował Profesor

Włodzimierz Brus, i Katedrę Ekonomii II, której szefem został Profesor Oskar Lange. Młody magister został przydzielony do Katedry Profesora Brusa. I to pod Jego kierownictwem naukowym napisał pracę doktorską nt. zmian spożycia na tle wzrostu gospodarczego w Polsce w latach 1945–1965, wraz z prognozą do 1970 roku. Pracę tę obronił w 1966 roku. Została ona wydana w formie książkowej dwa lata później, w 1968 roku, w wydawnictwie KiW i uzyskała znaczny rozgłos. Zawierała szacunki i obliczenia Autora dotyczące wzrostu spożycia w kolejnych planach wieloletnich, łącznie z oceną stopnia wykonania celów w zakresie konsumpcji indywidualnej, zawartych w tych planach. W ostatnim, uogólniającym rozdziale tej książki oraz nieco wcześniej, w artykule pt. *Problemy wzrostu dochodu narodowego i spożycia w warunkach napięcia inwestycyjnego*, zamieszczonym w „Ekonomiście” (1967, nr 3) zostały przedstawione przyczyny niewykonania założeń planów w dziedzinie spożycia. Pokazane przez autora sprzeczności interesów inwestorów bezpośrednich i centralnego dysponenta środków na inwestycje powodowały powstawanie jednokierunkowych błędów w konstrukcji planów. Błędy te ujawniały się w trakcie realizacji, powodując napięcia inwestycyjne, a te z kolei generowały wysoki koszt realizacji, uniemożliwiając pełne wykonanie założeń w zakresie produkcji dóbr finalnych. Następstwem tego był nierównomierny, cykliczny wzrost dochodu narodowego i spożycia, ze szkodą dla efektów konsumpcyjnych wzrostu gospodarczego. Książka doczekała się kilku pozytywnych recenzji w kraju i za granicą, m.in. w paryskiej „Kulturze”.

Staraniem ówczesnego Dziekana Wydziału Ekonomii, Profesora Czesława Bobrowskiego Wydział otrzymał z Komitetu Nauki i Techniki środki na badania naukowe, przeznaczone na badania konsumpcji w Polsce. Opracowanie koncepcji oraz kierownictwo tych badań powierzono Kazimierzowi Ryciowi.

On też sprawnie organizował zespół naukowo-badawczy, składający się z młodych pracowników nauki – na poziomie doktora – z Wydziału Ekonomii i Socjologii. Zespół ten zajął się sprawą wykorzystania powszechnej motoryzacji dla przyspieszenia zmian struktury i dynamiki wzrostu spożycia w Polsce. Były to końcowe lata 60., epoka niechętnego motoryzacji Władysława Gomułki. Komitet Nauki i Techniki odmówił kontynuacji finansowania badań.

Po dojściu do władzy Edwarda Gierka nastąpiła zmiana klimatu dla tego typu badań. Ówcześni działacze gospodarczy szukali argumentów na rzecz odrobienia choćby części dystansu w dziedzinie motoryzacji w stosunku do innych krajów, w tym niektórych krajów socjalistycznych. Wyniki badań prowadzonych na UW okazały się więc przydatne. Ich inicjator, Kazimierz

Ryć, wszedł do ścisłego grona osób przygotowujących projekt finansowania, produkcji i sprzedaży popularnego samochodu osobowego, niezbędne do zapoczątkowania procesu upowszechniania motoryzacji. To właśnie Kazimierz Ryć był autorem uzasadnienia ekonomicznego projektu, współautorem analizy rynku oraz systemu sfinansowania przedsięwzięcia. Trzeba przyznać, że wersja projektu z września 1970 roku, następnie zaakceptowana do realizacji, odbiegała istotnie od projektowanej. Przyjęto bowiem o połowę niższe wielkości produkcji oraz gorszy wariant techniczny (Fiat 126, a nie 127). W tej sytuacji Kazimierz Ryć wycofał się ze współpracy nad realizacją tego projektu, jednak od tego czasu – zapewne uznany za eksperta od spraw konsumpcji i rynku – był powoływany do zespołów ekspertów w Komisji Planowania i na szczeblu rządowym oraz zespołu koordynacyjnego dla kilku tematów węzłowych z tych dziedzin. W latach 70. odbył trzy staże naukowe we Francji na Sorbonie II i VI.

Zespół naukowo-badawczy do spraw konsumpcji i rynku przestał funkcjonować, a jego inicjator przeszedł w 1972 roku do Instytutu Zarządzania i tam utworzył Zakład Konsumpcji i Rynku. Był zresztą współorganizatorem tego Instytutu, zastępcą dyrektora do spraw dydaktycznych. To docent Kazimierz Ryć był jednym z współtwórców Wydziału Zarządzania na Uniwersytecie Warszawskim – najstarszego dziś wydziału biznesu w Polsce, liczącego już 43 lata i pierwszego – jak mówiono – na wschód od Łaby.

W ramach badań nad konsumpcją, prowadzonych na Wydziale powstało 8 prac doktorskich (w tym 6 kierowanych przez Niego) oraz 2 prace habilitacyjne. W latach 1981–1984 Kazimierz Ryć był Prodziekanem Wydziału Zarządzania UW do spraw badań naukowych. W latach 80. pełnił też funkcję dyrektora Zakładu Badania Cen przy Urzędzie Cen, a następnie – po włączeniu Urzędu Cen do Ministerstwa Finansów, zakładu zaś do Instytutu Finansów – był zastępcą dyrektora tego Instytutu, w którym kierował tematem badawczym z zakresu polityki cen.

Karierę eksperta w Komisji do Spraw Reformy Gospodarczej zakończył w 1987 roku na stanowisku członka Prezydium tej komisji i przewodniczącego zespołu XII – do spraw płac i cen. Wiązało się to z Jego wyjazdem do pracy w latach 1987–1991, w Międzynarodowym Instytucie Problemów Zarządzania w Moskwie. Wcześniej, w 1985 roku, Kazimierz Ryć otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. Profesorem zwyczajnym został w 1999 roku. W tym też roku został wybrany na Dziekana Wydziału Zarządzania, którą to funkcję pełnił przez dwie kadencje. W tym czasie zajął się rozbudową Wydziału. Wzrost zainteresowania badaniami naukowymi z zakresu zarządzania oraz wzrost liczby kandydatów na studia wymagały inwestycji

w rozbudowę bazy materialnej i wyposażenie Wydziału. Skromna dotacja KBN na budowę sali dydaktyczno-konferencyjnej, a także wypracowane środki własne oraz pozyskane od sponsorów, umożliwiły pełną rozbudowę kompleksu.

Profesor Kazimierz Ryc do końca życia pracował w Katedrze Gospodarki Narodowej, wykładał politykę makroekonomiczną i sektorową oraz politykę społeczną. Przez trzy kadencje pełnił funkcję kierownika Komisji Przewodów Doktorskich; prowadził badania naukowe w dwóch obszarach: polityka makroekonomiczna oraz ekonomia sektora ochrony zdrowia.

Był jednym z inicjatorów – zapoczątkowanego na Wydziale Zarządzania UW ponad 15 lat temu – cyklu konferencji pod tytułem *Ochrona zdrowia i gospodarka* (pierwsza odbyła się w lutym 2006 roku). Każda konferencja poświęcona była innemu problemowi, związanemu z funkcjonowaniem opieki zdrowotnej – szczególnie aspektom ekonomicznym i dylematom zarządzania. Następstwem owych konferencji był cykl wydawanych od 2006 roku (co 2–3 lata) przez Wydawnictwo Naukowe WZ UW publikacji poświęconych problematyce ochrony zdrowia (seria *Ochrona zdrowia i gospodarka*). Profesor Kazimierz Ryc był redaktorem naukowym każdej z tych wydziałowych monografii i autorem/współautorem publikowanych w niej tekstów.

Profesor był jednym z pomysłodawców powołania na Wydziale Zarządzania UW Centrum Zarządzania w Ochronie Zdrowia. Jest ono niezależną, międzykatedralną jednostką, prowadzącą prace naukowo-badawcze, zajmującą się edukacją i dydaktyką w zakresie szeroko pojętej ochrony zdrowia.

Zainteresowanie Profesora Kazimierza Rycia problematyką organizacji i finansowania ochrony zdrowia sprawiło, że w ciągu ostatnich kilkunastu lat był On recenzentem kilku prac doktorskich i rozpraw habilitacyjnych, dotyczących problemów funkcjonowania sektora opieki zdrowotnej oraz recenzentem dorobku naukowego podczas postępowania o nadanie tytułu profesora w dziedzinie nauk ekonomicznych i nauk o zdrowiu.

Pierwotna wersja życiorysu Profesora Kazimierza Rycia ukazała się w monografii pod redakcją Alojzego Z. Nowaka, pt.: *Gospodarka na rozdrożu XXI wiek. Księga jubileuszowa z okazji osiemdziesiątych urodzin Profesora Kazimierza Rycia*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2015.